

L'imperi d'Alexandre I, *El mano*, es molt més efectiu que'l de Max Lebaudy, Emperador del Sahara. No cal dubtarho; perque aquest, a tot estirar, té jurisdicció sobre uns quants millions de toneladas de sorra, y l'altre, en cambi, té poder efectiu sobre 25,318 súbdits qu'acatan las sevas ordres ab un esperit d'obediencia verdaderament consolador. Aquí, ahont se diu que no's respecta cap principi d'autoritat, hi han nada menos que 25,318 homes que reconeixen l'autoritat del inclit y benemerit Emperador del Paralelo.

La gent del ordre s'en han d'alegrar molt y molt de tot això, perque are ja saben de quin mal han de morir y ab qui s'han d'entendre el dia que vinguin mal dadas, lo que no deixa de ser una gran ventatja. Si jo tingués fàbricas o casas al Ensanche, o establiment obert, creguin que m'en riuria ben be de la qüestió social, perque'n Lerroux l'ha resolta en un dos per tres. *Nadie pase sin hablar al portero*, diuen alguns lleterets a Madrid. *Nadie pase sin hablar conmigo*, diu S. M. Lerroux, y com que la gent enrahonant s'enten, y l'Emperador del Paralelo es home a qui certs arguments el convensen desseguida, ja veuen si la gent adinerada pot dormir tranquila y si té un bon gos. Els que podem també estar ben tranquils respecte al éxit de las nostras idees, som els autonomistas. Números cantan, y els números diuen que'n las passadas eleccions hem sumat 1,580 vots més. Aquestos ja son catalanistas convensuts y ja podem contarhi en tot y per tot, perque quant se comensa a sentir l'amor a la Patria, no pot decaure may més. Es ben diferent de lo que passa ab els que sols tenen l'amor a la patria en la panxa, qu'avuy pensan naps, demà cols y demà passat pensarán en qualsevol altre cosa mentres sigui vianda, o en els que viuen d'il·lusions, que'l dia qu'ells hi cau la vena d'els ulls se veuen forçats a reconeixer que s'han equivocats y qu'han perdut el temps somiant truytas. D'aquestos, entre els uns y els altres, els republicans perdidos n'han perdido 5,526; de manera, qu'ells restant y nosaltres sumant, per forza hem d'arribar a *Igualada* y més tart a *Arenys de Munt*, sent els de *de-munt* els autonomistas, d'ahont ja no'ns en mourém, mentres l'autonomisme sigui, com fins are, la vera encarnació de l'amor a Catalunya, del Progrés, de la Llibertat y de la Democracia. Y ja qu'hi parlat del Emperador del Paralelo, no està de més dir quatre paraulas del seu cosí germà el Czar del Grao. Aquest es un altre peix qu'es porta l'oli, y que tart o d'hora s'en anirà de cap a la payella; pro mentrestant es fa respect-

tar com l'amigo per'ls seus súbdits; talla el bacallà, y es l'amo a Valencia. Quina llàstima que a Madrid no surti el César de la Puerta del Sol! Quedaria el triunvirat complet y ens podriam fer l'il·lusió en que som a l'edat Antigua. Qu'en ple sigle XX siguin possibles aquest triunvirat demostra l'atrás del nostre poble y la necessitat de que l'instruim com més aviat millor, sino volém fer tart y perdre bous y esquellas. S'imposa suplir la deixadesa de l'Estat ab grans iniciativas particulars.

Els quins logrin fundar escolas catalanas gratuites en els barris obrers de Barcelona y principals ciutats y pobles de Catalunya, haurán dat l'empenta decisiva a la nostra causa. Are qu'han passat las eleccions pensin en lo dit, tots els que poden y deuen ferho, y obrin en conseqüencia. L'ignorancia sols se pot combatre ab l'instrucció, y això qu'a primer cop d'ull sembla una *gedeonada*, conté, si be s'examina, tot un programa pera dur la classe trevalladora a nostres ideals.

CARRETER XERRAIRE.

Felicitacion

QUE, EN NOMBRE DE MIS AMIGOS DE REDACCION, ADREZO A LA DE «LA VANGUARDIA» CON MOTIVO DE ABERSELES CURADO EL MAL GRANO QUE SUFRIAN (1)

Con placer mal escondido, en dia tan señalado, por aberos estirpado el florongo que hais sufrido; con mi pluma compungido fustigo mi hinspiracion y de todo corazon gracias mil otorjo al cielo y os dedico con anhelo esta Felicitacion.

Vá de serio: en el diario que publicais con acierto, cargabais bien con el muerto tubiendo un extrefalarío como Roca, el gran plagiario; le dejeis colaborar y eso si que era mermar simpatias de los buenos y habieis anado a menos sin poderlo remediar.

Oy que el acontecimiento celebrais de aberle hechado, pido al cielo con agrado de suscritores aumento; que tengais dichas sin cuento de Lerroux viéndole en pós y en cambio, recibit bós satisfaccion bien cumplida y ocho mil haños de vida jogalá os hotorgue Dios!

Por la Redacion: EL MANCERO MAS INFANTE DE LA CUELLA.

Parlém elaps

La Publicidad de dissapte passat en la primera de las noticias locals diu textualment:

«Varios obreros indignados por los insultos

(1) Lo sufrian ha casa de la Vanguardia, no ha casa nuestra. (N. de la R.)

que por medio de grabados y escritos dirigen determinados semanarios pagados por los regionalistas y reaccionarios a los trabajadores, nos han remitido dignas protestas, en las que hacen constar que harán un acto colectivo de protesta si continúan en semejante tarea.

Hace mucho tiempo que el dinero mal adquirido se emplea en la difamación de personas honradas a quienes intentan inutilizar por su propaganda en favor de los ideales progresivos. Y de tal suerte abusan determinados individuos a quienes todo el mundo conoce, que podría darse el caso que la paciencia se acabase y recibiesen el merecido castigo.»

Si no digués «pagados por los regionalistas» creuriam que'l paperot del costat del quartel de la Guardia civil, se referia a la *Esquella de la Gana* y a la *Campaña de la Desgracia*, empró com diu «pagados por los regionalistas», ens creyém en el cas de demanar explicacions als Odone, que forman aquella Redacció.

El nostre setmanari ho es de pagat pels regionalistas, perque com que'l paguém nosaltres y nosaltres ho som... *velay* que diuen a Valladolid.

Prò, com que *La Perdida*, menteix descarament, al dir que insultém a los obreros por medio de grabados y escritos, vethoaquí perque creyém que no va per nosaltres la banderilla, y que'n tot cas, es refereix als dos setmanaris d'en Roca y Ruch, que son els únics de Barcelona qu'insultan al obrer y aném a demostrarho.

Un periódich, siga de la mena que vulgui, qu'exciti als obrers al saqueix y al incendi, com ho ha fet a milers de cops la *Campaña de la Desgracia* dihentlos qu'han d'anar a cremar convents y a matar frares, ¿no insulta al obrer, puig l'hi suposa instints criminals, que l'obrer català està molt lluny de tenir?

Un periódich qu'es tituli democràtic, lo qu'es equivalent a dir qu'es per la classe trevalladora (encara que de democratas n'hi há de moltas menas) y que apareixi ple de pornografias, fent la competencia al *Piripiti* y al *Frou-frou*, com ho fa la *Esquella de la Gana* ¿no insulta al obrer, puig l'hi suposa instints sensuais, de lo més degenerat, cosa que l'obrer català està molt lluny de tenir?

Y un periódich (com el nostre y demés de la premsa catalanista, única democrática de debó), que aconsella al obrer que s'aparti dels explotadors de idees, dels farsants vividors de la politica, dels qu'encenen *huelgas* para reducir las después y qu'es valen del trevallador per entrar triunfantes en Barcelona con los votos de los obreros, ¿insulta al obrer? No, may, qui tal cosa digui ment.

Ment villanament, com ho fa y ho ha fet sempre l'asquerós... diari d'en Weyler, d'en Castelar y d'en Canalejas, el que més ha insultat y s'ha mofat de nostra classe trevalladora, el que la està explotant actualment y la explotará, mentres s'hi guanyi la videta ab la trata d'obriers.

¡Llenséu la careta! Farsants.

Si esteu convensuts de lo que dihéu, parléu clars, citéu noms.

Que nosaltres, lo que dihém ab lletres de motillo, ho sostenim a la cara de'ls pertorbadors de la tranquil·litat de Catalunya.

Nosaltres, els de LA TRALLA, ho som de

republicans, més republicans que vosaltres y més democratas que vosaltres.

Nosaltres els cridém als obrers, però obrers de debó, no vividors de huelgas.

Nosaltres ens hi juntém ab el trevallador y l'hi ensenyém quelcóm més noble, més digne, més gran, que las petitesas politicas qu'engendrén vosaltres, nosaltres els hi mostrem més que'ls politichs que sols parlan de República, nosaltres els hi parlém de Patria d'Autonomia, de República.

¿Qui estima més al obrer, els que sols l'hi demanan vots o sanch, o els que l'hi demanan amor y patriotisme?

Parléu clar, parléu com parlém nosaltres, ab el cor als llabis, no ab la calumnia ni la falsetat.

Ho teniu entés, Corominas. Lerroux, Junoy, Marsillach, Roca, Costa y Companyia?

Aixó volém, claretat; y no parléu tant de menjar catalanistas, que qui molt crida y res fa, s'exposa a que'l prenguin per femella o gos peter.

Triéu entre'ls dos calificatius.

Tots dos vos els mereixéu.

Ball de bastons

Llegim:

«Alguns carlins, principalment dels extrems de la ciutat, votaren obertament la candidatura republicana.»

¿Ja ho sab de cert *La Veu* qu'encare quedan carlins?

¡Sembla mentida!

El *Ciero* continúa vivint en els llims, vegis:

«Numerosísimas fuerzas que pudieron ir a los comicios, permanecieron indiferentes, sin preocuparse del resultado de las elecciones.»

Y, después de observar todo esto, hay que pensar: ¿Qué esfuerzos, qué trabajos han hecho los monárquicos?»

Ab aixó dels monárquicos passa com ab els mil·lions dels Humberts, que tothóm ne parlava y ningú sabia ahont eran. Nosaltres, fora del Governador y del Alcalde, qu'ho son per forza, no coneixém cap més monárquico a Barcelona.

Y si hi es, es tan insignificant que no's veu.

Deyant a la porta d'alguns collegis electorals, els republicans lerrouxistas estripaban las candidaturas progressistas que tenian a las mans els repartidors.

Ja varem dir que la llibertat estava en bonas mans.

¡Visca la nostra llibertat y mori la llibertat dels altres!

Aquest visca y aquest mori son tot el programa dels republicanissims, democratisims y liberalissims partidaris del Emperador del Paralelo.

Ja veurán com al cap d'avall, els democratas de debó tindrem de cridar: ¡Vivan las caenas!

Diuen que volen fer alcalde a n'el assià-
tich Corominas.
Aquí de la copla:

*Señor alcalde mayor
no prenda usté a los ladrones,
porque tiene unos amigos
que roban los corazones.*

Un estúpit que s'estava esperant en una
cantonada a Madrid, pera firmar lo missatge
que'ls republicans de la vila del os dirigiren
a n'en Salmerón, veyent que tardavan a por-
tarli un tinter pera fer el seu fet, s'obri una
vena ab una navaja y firmá ab la seva sang,
en mitj d'una ovació delirant que li tributa-
ren els correligionarios.

¡Ole con ole! Y d'aixó a tirarse sota'ls ca-
mells que van a la Meca no hi há més que
un pas, y *¡viva tu mare!*

Y qu'en son de cafres la gent de la capita-
lidad d'Espanya.

L'altre dia al carrer d'en Lladó hi van des-
cubrir una secuestrada autèntica.

Una pobra vella a qui'l seu marit no li do-
nava menjar, no sabem si per apoderarse
d'una herencia, ó per estalviar-se'ls rals que
li costava'l mantenirla.

Felicitém a n'El Liberal en Barcelona, per-
que podrà anar tirant uns quants dias més.

Un telegrama:

«Igalada 8, 5'35 tarde.

*A n'aquesta població la lluita ha sigut empe-
nyadíssima, havent triomfat quatre candidats
autonomistas, cinch republicans, un independent
y un caciquista.*

*Además, hi há hagut empat en un districte en-
tre un candidat republicá y un autonomista.»*

No es extrany que dos candidats obtinguin
igual número de vots a Igalada.

En Lino Coma y Solé, candidat indepen-
dent del quart districte y carnicer també
independent del quart districte va reunir
40 vots.

39 més dels que nosaltres creyam que tin-
dria. No ni feyam més que un.

El seu.

De El Globo de Madrid.

«En pocos minutos ocurrieron ayer dos inci-
dentes curiosos en un mismo colegio del distrito
del Congreso, de Madrid.

Se pre-entó a votar el ex ministro señor Sán-
chez de Toca, creyendo que, por la proximidad
de su domicilio, tendría allí su voto.

Un interventor hizo presente al señor Sánchez
de Toca que no figuraba en las listas, pero el pre-
sidente de la mesa, más complaciente que fiel
cumplidor de la ley, cogió la papeleta, y diciendo
«Don Joaquín Sánchez de Toca vota», la depositó
en la urna.

Pocos momentos después se presentó a votar
el general Azcárraga, y vió con estupefacción
que, a pesar de ser teniente general y presidente
del Senado, su nombre aparecía en la lista se-
guido de las palabras «no sabe leer ni escribir.»

Se coneix que'l que va fer las llistas va
confondre a l'Azcárraga ab aquell general
que surt als Sobrinos del Capitán Grant.

Y s'explica.

Retallém:

«Parlant el senyor Salmerón de la subvenció
de dos milions de pessetas que's volen donar a
Madrid en concepte de capitalitat, ha dit que la
seva oposició era en quant signifiqués privilegi,
peró no en lo que pugui ser de justicia, puig ell
creu que es just ajudar a que treballin els
obrers.»

Vethoaquí; al revés de certs ministres de
Governació, que subvencionan als vagos,
perque fassin parar als que treballan.

¿Oy Lerroux?

Lecturas classicas

Vers

(UNA CHIRIGOTA D'EN DOYS):

¿Quién es un chisgarabis?
Roca-bis.
¿Quién tiene poco en noble?
Roca-doble.
¿Quién va de la guita en pos?
Canta-dos.
¿Y quién tiene poco such?
Roca y Ruch.
Por lo servil é innoble
los cuatro forman un such
Roca-bis, Roca-doble
Canta-dos y Roca y Ruch.

Prosa

CAPÍTOL D'UNA NOVELA D'EN
PONSON DU TERRAIL

Es de nit però no plou. Una roca y en Ro-
ca y Roca, total: tres rocas. Sombras per tot
arreu y el vigilant al mitj.

Apareix un home per la plassa de la Uni-
versitat, tira Gran-via amunt, s'asenta da-
munt la roca, que quan es va fer de dia vaig
veure qu'era un pedris, després s'aixeca, ca-
mina y es fica en una casa, que s'obra per
medi de la clau que te'l vigilant. L'home
puja pausadament las escalas.

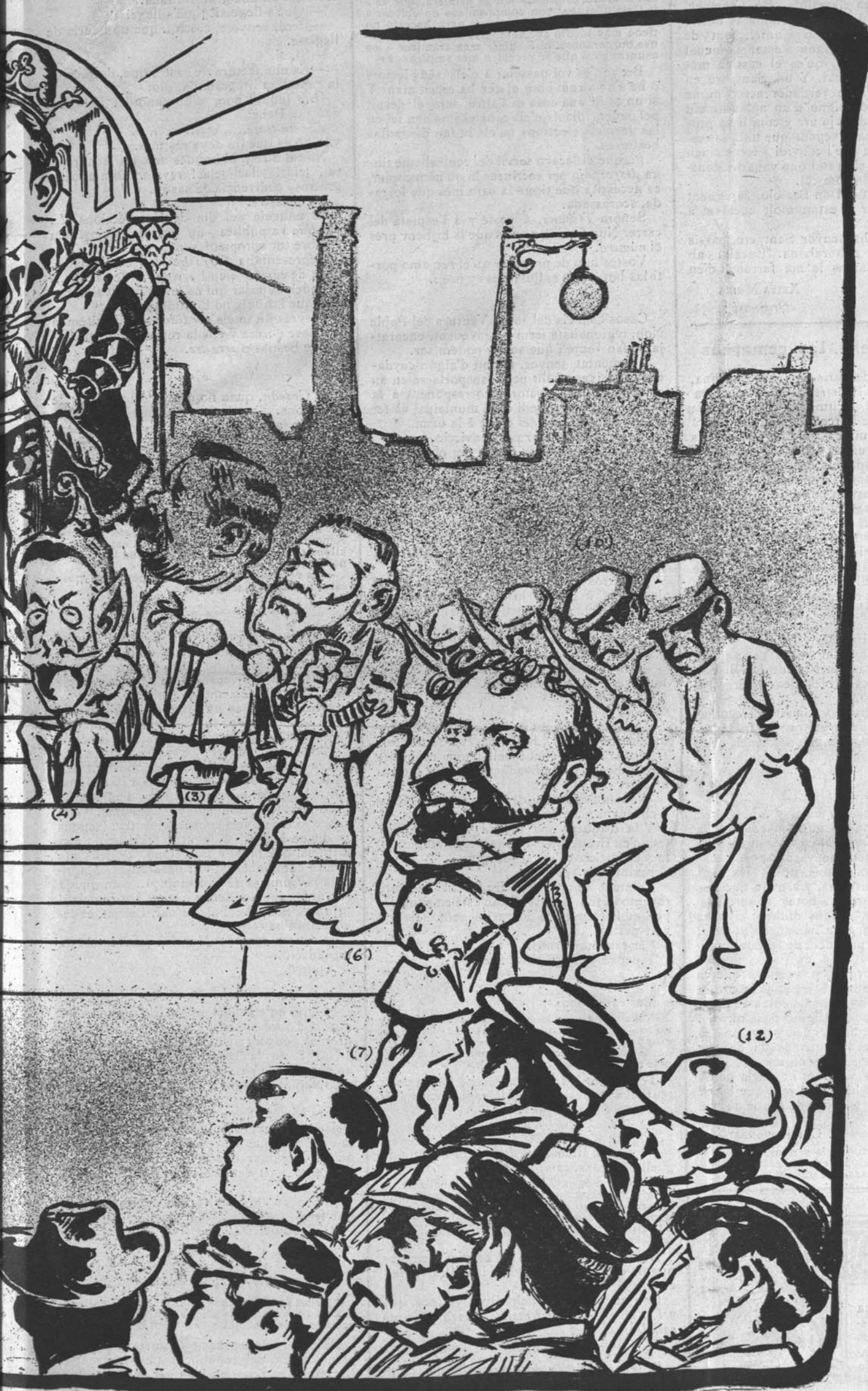
Solemne coronació d'Alexandre I,

Personatjes d'aquest cuadro: 1. Alexandre I, «El Mano», Emperador del Paralelo. — 2. Nicola, Ministre de las Colonias. — 4. Eusebi Assiàtich y Corominas, Bufon de Cámara y primer geógrafo masell. — 7. Blasco Ibáñez, Butxí de Cámara y de carreró y pretendent al imperi del Grao. — 8. un tip de riure. — 10 y 11. Guardia Imperial.

El Mano", Emperador del Paralelo

Il triomfo della morte

almerón y Krausse. Primer ministro y primer seba del Imperi. — 3. Emili Junoy, «El Negret»,
el Regne. — 5. Joseph Roca y Extrifaceo, Maser y masell. — 6. Llorens Burot y Ardid, Maser y
Francesch Cambó, Carter major del Regne. — 9. El nostre carreter ensenyant el cuadro y fentse
al al servey del Emperador. — 12. Poble.

Obra la porta d'un pis.
Entra á un cuarto.
Es despulla.
Y es fica'l llit.
Parlan l'home y la seva Conciencia.
Y li diu la Conciencia:

¿Quin paper fas á *La Vanguardia*? ¿Paper
Job? ¿Que no veus que si es fácil tenir tres
caras, es molt difícil no tornarse vermell de
totas tres quan se cometen certs actes?

L'home no contesta.

S'arrupia al llit, tem, recargolantse, la ra-
bia d'aquella Conciencia enmascarada, bruta,
que ab gestos d'ira s'atansa cap á n'ell
com per menjarsel ab una ullada.

Y sua y delira.

Y en mitj de son deliri veu aquella Con-
ciencia que l'hi presenta vestits de fiscal, un
á cada mà, a un nano pagés, ab cara de goig,
de boca aixamplada y nas dilatada, d'ulls ex-
pressius y ab una brocha, bruta de mangra
fins al mànech.

Y á un carreter farrenyo, torrat, d'amples
patillas y barretina acotada, ab una tralla's
dits ab petadó de fil d'empalomá.

Y el nano somrient ab ulls picareschs,
li empastifa de mangra tota la cara, mentres
el carreter el vergaseja sens compasió... y la
Conciencia balla, balla ab cara de goig y
sarcástica rialla que cau dins de las aurellas
del pobre home, com martelladas de ferrer
barrejadas ab las pessigollas del nano y las
fuetadas del carreter mal carat.

Y tot d'una ab riallas, pinselladas y fuetada-
das, s'hi barreja el soroll clásich dels tipos
d'impremta al ajuntarse topant, per separars
després, formant milers de rotols que tal-
ment ballan una sardana macábrica sobre la
seva cara.

Y aquellas lletres á voltas, com si rifarse
volguessin del enfebrat sommiador, al ajun-
tarse, forman paraulas, destacanshi un nom,
en lletres més grossas que las altres, que'n
un moment, un instant, semblavan dir «Cuo-
tidianas» per desferse després y ajuntarse
més tart dihent «Adios... Cronwell» ab
molts punts suspensius y ab lletra menuda,
¡molta lletra menuda!

Y el carreter pega y el nano segueix rega-
lant la mangra á ratj fet y alashoras la Con-
ciencia es transforma en un remat de cabras
ab esquellas y esquellots y campanas y cam-
panetas y entre el soroll de las unas y la gat-
zara dels altres, el cap de'l pobre home s'in-
fla tant, tant que...

... en Roca y Roca'l llevarse
escriu una carta á *La Vanguardia* separant-
se'n per... diferencias de partit.

De partit... pel mitj.

K. Míó

Número-Calendari

Sempre amatents á rebaixar els cabals
d'en Llopis, el nostre desitj hauria sigut pu-
blicar un Calendari ab tots els *ets* y *uls*, però
com que per falta material de temps ens es
impossible, hem pensat deixarho correr per
l'any que ve, si som vius y a n'en Lerroux li
dona la republicana gana.

Mes considerant que á falta de pan buenas
son tortas, hem decidit publicar un número-
calendari ab carácter d'extraordinari, y po-
sant fil á l'agulla, l'estém embastant á corre-
cuya pera publicarlo á mitjos de Desembre,
si no ve res á destorbarho.

Més endavant ne donarém detalls d'aquest
número, qu'ens proposém que sigui cosa
bona, bonica y barata.

Y dónguínse gargotaires y embruta-cuar-
tillas per convidats á portarhi un gra de
sorra, si tenen gust en ferho.

Concursos de LA TRALLA

Certamen literari-gastronómich

Primerament, hem de fer constar que no's
tracta d'un certamen de *boquilla* com el que
ferem en lo primer número d'aquest setma-
nari. Asegurém ab tota formalitat, y si es
precis jurém, que'ls premis que oferim serán
donats religiosament als quins ne siguin
guanyadors; y podém ferho aixís perquè are
no's tracta d'anar á comprar novelas de
l'Oller a can Llopis.

Nosaltres, considerant que'ls escriptors y
dibuixants, siguin professionals ó aficionats,
els objectes d'art no poden menjarsels per-
que no alimentan, ni treuren cap profit, á
menos que s'els empenyin, y aixó sempre's
lletx, hem decidit oferir premis en especie,
vianda del temps qu'alegra la vista, recrea'l
paladar y escalfa'l pahidor.

Aixís, donchs, oferim:

1.er Un parell de capons, una barra de
turró y una ampolla de Champagne, al autor
de la millor semblansa de S. M. Alexan-
dre I, Emperador del Paralelo, en vers y que
no tingui més de trenta estrofes.

Dos accésits, consistents en una ampolla
de Champagne catalá, cada un.

2.^{on} Dos capons al autor del més graciós
epigrama. Assumpto lliure.

Dos accésits consistents en una ampolla de moscatell, cada un.

3.ª Un pollastre al que contesti mellor, en prosa, a n'aquesta pregunta: ¿Qu'es Madrid? La resposta no ha de tenir més d'una quartilla de regular mida.

Dos accésits, consistents en una ampolla de vi dols, cada un.

CONDICIONS DEL CONCURS

- 1.ª S'admetran treballs hasta el dia 9 de Desembre.
  - 2.ª Se publicaran tots los premiats en lo número Calendari.
  - 3.ª No's tornaran els originals no premiats.
  - 4.ª Els treballs deurán venir ab un lema y una tarjeta de son autor, tancada dintre un altre sobre que porti escrit lo mateix lema que'l original.
  - 5.ª Formará el jurat calificador la redacció de LA TRALLA.
  - 6.ª Els premis serán otorgats als quins ne siguin guanyadors el dia 19 de Desembre, o sigui'l mateix que's publicará el número Calendari ab el resultat del Certamen.
- Y ara, salut i inspiració.

LA TRALLA

Amb una gran humitat que queya, sense haver pogut convertir-se en pluja, lo que'm va demostrar que'n Gual s'havia reconciliat ab els elements, tricu-tracu m'en vaig anar cap al Teatre de las Arts, ahont per unas que no ho son del diable y si d'uns quants xicots de bona voluntat, s'hi fa desvèllament, encoratjament y enlayrament cada dilluns a partir del prop-passat.

Jo me temia que no me deixarian entrar, anant com anava, tralla penjada al muscle y caliquenyo enfalcit sobre la orella. Però'l porter, que a la cuenta es asiduu lector d'aquest paper, aixis que m'ovirà, me feu l'ullet y bo y recullintme el tros de cartró, me digué per lo baix:

—Passi però amaguis la tralla.
—Jo no amago res—li vaig contestar.—O passo ensenyantla ó no passo (1).
—Donchs alanta—replicà ell.

Y no m'ho va haver de dir dos cops, perque ja s'havia fet rotllo entorn nostre, convertintnos a porter, y a mi en centre d'ell, y aixó a un autonomista no li fa goig.

Quan vaig ser adintre quedi mitj espasmat. ¡Quin be de Deu d'aristocracia, quins pamets els d'ellas, y quinas clenxas més encosmetizadas las d'ells; quins tratjos els d'aquellas madametas refinadas com el mató y vincladissas com els jonchs de las rieras, y quins barrets més decantats y quins mostatxos més guillermitats els d'ells!... Aixó abaix, entre la gent d'upa, nomenada aixis perque pot anar a cavall.

A dalt era un altre cosa; al palco del oncle, entre la plebe, correcta y cerimoniosa, com si diguessim, una plebe íntima adecuada'l «Teatre Íntim» ja las toilettes eran més a la pata a la llana, y daba carácter al cuadro un espetech de cabelleras y pipas que feya fredat.

Pocas vegadas havia vist un públich tant atent a la escena com el del dilluns. Sols alguns incidents turbaren el silenci que hi hagué durant la representació. Foren aquests: el soroll produhit per la gent al entrar a sos llochs haventse trovat ab la cortina descorreguda en un dels actes sense avis preventiu a temps, y un lleuger malestar sentit per un senyor de las butacas en la meytat del segon acte. Estaba dit senyor assegut al costat d'en Durnat y Berán. *Ahora lo comprendemos todo*, que diuen a las comedias. Per lo demés, res, tot anà a com una seda.

Si tingués temps y espay, ls hi explicaria l'argument d'«El Barber de Sevilla», que era la obra que se feya; y si no fos perque ls que llejeixen aquest paper es per divertirshi y ja n'están enterats, els hi contaria, com la obra, que fou revolucionaria en son temps fins a ésser un dels germens de la revolució francesa, ho resulta encare aquí are, lo que demostra lo atrassats qu'estém en l'ordre polítich y social; els hi contaria com son autor en Beaumarchais, no era pas un autor bon marché, es a dir: un autor barato, sinó un carreter que sabia ahont tenia la má esquerra pera dur las reguas, y ahont la má dreta pera manejar la tralla de la sátira; els hi contaria com el mestre de música vol ésser un capella y com en Figaro y... com don Bartolo... però no ho faig, per lo dit y perque *Don Lacandro* no ho comprendria, perque donchs no'ns agrada *Electra* d'en Galdós. Y vostés, si comprendrán, que no'ns combé indisposarnos ab l'Emperador del Paralelo.

(1) ¡Mare de Deu, aquest genit!—Els de la colla.

La traducció de la obra, forsa millor que las d'en Maucchi.

La posada en escena molt be; digna d'en Gual, que ha sapigut probar que hi entén en aixó de posar guarniments a las obras.

La representació també molt bé. La senyoreta Cazorla, una monada, posant ab molt art y bon gust, el seu paper de Rosina, difícil paper que a no haverho fet com ella podia haver resultat una clavellina. En Giménez, feu un Mazzantini xaró y ajustat a la nostre terra, d'alló més bé. En Cuniel, fent de Comte d'Almaviva, digne d'ésser nomenat comte de real ordre, qu'es el càstich més gros de la época actual. Y en Santpere en son Don Bassili, un verdader actor, digne d'especial menció, digne d'un aplaudiment sincer com li prodigo jo are y com li va prodigar el públich cada vegada que finia sas escenas, y digne de que'l convidi a ferne cinch de la dolsa que's el premi que vaig dir donaria'ls que ho fessin com cal.

En Puigari fent el Don Bartolo, sapiguent molt bé son paper y están molt encaixat a estonas.

Ja ho sap donchs, senyor Santpere, passis per casa... y la enhorabona. Encaixi ab aquells dits tan llarchs la má farrenya d'en

XEIXA MOIXA
Ordinari

El capro per... las comarcas

Ens escriuhen de varis pobles de Girona, preguntantnos si 'l nostre petador es centralista, es a dir, si 's limitarà a fuetear a la gent miserable de Barcelona, sinó 's posará al costat de las comarcas pera fer uns morrus nous als cacichs que las explotan.

No passin cuidado els catalans de Girona y sas comarcas; som autonomistas, y nostre tralla es llarga y arriba per tot.

Vostés ens escriguin tot lo que sápigam de privat y de públich del jugador Roure, y sobre sa esquena els hi mesurarem.

Per tothom n'hi haurá. Y fins n'hi haurá per aquell Montaner de Palamós de que s'ens parla, aquell explotador del obrer y empaytador de las obreras, y per tots aquells que a las sevas ordres, las duhen grossas y sense daurar, que es lo pitjor que pot succehir en l'art de las banyas.

Per havernhi, fins n'hi haurá per aquella colla de catalanistas-rouristas de La Bisbal, deshonra de nostres nobles ideas y vergonya del pais que 'ls sosté.

Nos tinguin al tanto; y lo mateix recomaném a totas las comarcas, que ho fassin ab tot lo que d'ellas sigui digne de menció y de un parell de garrotadas.

DE MARTORELL

En todas partes cuecen habas y a Martorell a carretadas. Hi há en aquesta adelantada vila una *Societat Cooperativa* que ni la *Fraternidad*. Dita societat se va crear pera afavorir al pobre, pro, aixó si, no fia. Ha anat acaparan tots els articles, y are diu que fins farán trajos, sombreros, botas y xeringas. Tot aixó es perque, segons diuen: *si aneu al sastre us roba, si aneu al sabater us roba*, etcétera, etc. (Y el president de la Cooperativa es sabater).

L'altre dia van organisar un mitin que va resultar una olla. Se desbarrà en gran contra els catalanistas, donantnos la culpa de tot... hasta de que'ls franchs estiguin pe'ls núvols.

Els babaus aplaudiren, y la gent sensata de Martorell va quedar convensuda de que els tals cooperativos son uns ensas.

De las elecciones val més no parlarne. A Martorell encare hi há molta gent que bada, y aixó qu'estém cuyts y tips de sentir de que no val a badar.

EL CORRESPONSAL.

NOTA.—Recomanem a n'els senyors que colaboren en aquesta secció, que fassin plats ab poch such y molta carn. Pocas paraulas y ben ditas.

L'ex-trifaceo Roca y Roca va anar a desbarrar, el divendres de la setmana passada, a un mitin de la *Fraternidad Republicana Graciense*.

Comensá dihent que la campana ab que tocaren a somaten els héroes de Gracia l'any 70, ell l'ha continuat tocant y encare avuy dia la toca. Ja es afició a tocar campanas.

Digué després quatre bestiesas dels catalanistas, y acabá explicant el sacrifici que fan els republicans súbdits del Emperador del Paralelo, quant al Consistiri, a lluytar contra la immoralitat (!) y... el clericalisme (!!). Sempre la seba del clericalisme.

Acaba fent constar lo següent. Paraulas textuais:

«Lo qu'es jo, ab una vegada de ser concejal ni tingut prou.»

Ho creyem perfectament. Y l'Ayerbe també.

**

De La Tribuna:

«La política y el expediente, son las dos enfermedades graves que aquejan a la administración municipal barcelonesa, y aun la segunda es, en cierto modo, originada por la primera, que va a la Casa Comunal con compromisos de colocar a los amigos y auxiliares, y que para hacerlo no tiene más medio que aumentar las complicaciones burocráticas, que exigir más trámites a los asuntos para que se precisen más empleados.»

Be; qu'es vol passejar a n'els seus lectors ó bé s'ha tornat boig el que ha escrit aixó? Y si no es ni una cosa ni l'altre, serà el despit pel paper ridicul qu'els canalejistas han fet en las darreras elecciones qu'els hi fan dir tantas bestiesas.

Perque el lacayo servil del centralisme tinga *desparpajo* per escriurer lo qu'hem copiat, es necessita que tinga la cara més que forrada, acorassada.

Senhora Tribuna, a vosté y a l'espieta del carrer Nou fa molt temps que'ls hi hem prés el número.

Vostés han de procurar qu'el seu amo porti las botas ben enllustradas y prou.

**

Casos com els del seyor Ventura del Poble Nou, regionalista ferm y convensut, encoratjan y fan veure'l que som y podém ser.

L'esmentat senyor, malalt d'algun cuydado, va deixar el lit per transportarse en un cotxe al col·legi electoral corresponent a la seva secció y per medi d'un municipal va fer trasmetre'l seu vot del cotxe a la urna.

Aixó s'en diu votar per convicció.

De lo otro s'en diu votar per obediencia.

¿M'heu entés, llibertaris del general Petrus?

**

La *Perdida* de dissapte passat va fer un *tour de force* y va publicar els retratos (?) dels candidats republicans fets a la... plo-ma... no a la pota, perque tenian molt mala pota (pela qu'erán d'en Miró).

Lo curios es que deficiencias de grabat ó de tiraje, ó diguin lo que vulguin tots els retratos (sic), varen surtir empastifats pitjor que una carta íntima d'en Lerroux.

Y deya un obrer a un altre al mitj de la Rambla:

—Mira, encare no han entrat a Ca la Ciutat, y té... ja s'han embrutat.

**

Aquest any, com tots 'ls anys en la semana d'elecciones, en Llopió, há reproduhit a la *Campana* aquell cliché vell d'una república més ó menys simbolizada qu'incitá a la gent a votar.

¿No teniu cap més idea entre tu, en Roca y el senyor Canons?

Y la d'aquest any té una ventatja, qu'es feta d'en Brunet (ó Burronet, com vulguin) y fa més fàstich qu'els altres anys.

Fixintshi y veuran.

Talment sembla que digui: «Si no veniu reventó l'urna» y jo crech qu'está en situació, perque la República d'aquella gent, sols serveix per'xó.

Per reventar urnas.
Y per reventarse ells entre ells.

**

Més campanadas:

«Nosaltres que més que ningú lamentém que no haja pogut ser possible la inteligencia electoral ab els federals; creyém que de cap manera deu atxacarse'l fracás de la tentativa a deslealtat dels republicans del partit únic.»

Tens rahó: No deu atxacarse'l fracás de la tentativa a deslealtat dels republicans únics, sino a la seva golafreria.

**

No sigueu llums, no sigueu llums y no digueu bestiesas, *campaneros*:

«No hi há més enemich que 'l regionalisme, la religió hipócrita que 's presenta com sempre ab la careta de *gent de bé*, y que avuy tot ho fiava a las nostras discordias.

Ja altres vegadas l'hem vensut. Demá li donarem el cop de gracia.»

Aquest cop de gracia ha consistit en uns quants cents vots més qu'en las últimas elecciones.

Con que ja veus, infelis Roca y Roca, que «¡Los muertos que vos mataís, gozan de buena salud!»

**

Si tenen botiga y despatxan sigrons, monjetas ó altres comestibles per l'istil, els hi recomano que se suscriguin a *La Tribuna*.

Tindrán diari y may els hi faltará paper pera fer paperinas.

Jo ja ho tinch contat; uns mesos ab altres, serveix als seus llegidors mitja arroba de paper.

Diu que tenen vuytanta mil duros per perdrer. Quels hi fassin creu y ratlla, donchs.

La Tribuna y El Liberal

¡Quina parella!

La Tribuna y El Liberal

¡Quina parella per l'hospital!

**

La escena es un colegi electoral del 'districte.

Es l'hora del escrutini. El president va cantant candidaturas. Una de las vegadas treu un paper de doble tamany d'una candidatura.

Ell llegia, llegia, y no gosava dir rés. Tothom se'l mirava. Per últim ¡clac! ¡clac! ¡clac! esclafex en una gran riallada.

—¡Qué's llegeixi! ¡qué's llegeixi!

—Pero, senyors, crech... que no bauria de llegirse.

—Sí, si.

—Es una factura de sastre que, després de la capsalera litografiada, diu:

D... (aquí'l nom d'un candidat independent)... Debe:

Por un traje.... etc... etc... y lo bó es que no deya rés més.

No cal dirho: hi hagués una riallada general, ¡clac! ¡clac! ¡clac! reya tothom aquella graciosa ocurrencia de sastre.

Un desastre.

Al endemà del dia de las elecciones, *La Perdida* va publicar un gravat graciosissim y sobre tot apropiadissim.

Representaba l'arrastre del catalanisme. Feya de *camalich* en Lerroux, y de cavalls... ja poden suposar qu'ns feyan de cavalls, per més que'l dibuix no ho indiqués.

Després dirán els *perdidos* que insultém a la classe obrera y ells la representan en forma de bestias d'arrastre.

**

El *Gedeón*, quan no menja catalanistas, te cops bons.

Vegin aquest sueldo que reproduhim sense comentarís:

«Los republicanos, después de reconocer que contaban con fuerzas superiores a las de todos sus adversarios... han acordado retraerse de las elecciones (a Madrid).»

Lo cual nos recuerda lo que le pasó a un amigo nuestro muy forzado, que, viéndose atacado por una banda de malhechores, apretó a correr como un desesperado y cuando ya estaba a seis kilómetros del peligro, dijo a los que le acompañaban en su fuga.

—¡La verdad es que si llevo a pegarlos! ¡con estas fuerzas que tengoll...»

**

Els nous regidors no son tots tan burros com en Corominas. Veyeu n'hi há un, en Magriñá, que no ho será sempre magre. Fixeushi bé y ja veureu com s'anirà engreixant. Ell té coneixements molt *profundos* sobre vinicultura, es un gran *enólech* y d'aixó de la fabricació de vins artificials en sap tant que no hi há qui li passi la má per la cara.

Hem tingut una gran xaripa. Ens ha caigut la grossa. Ja s'ha acabat la constant baixa de la recaudació de consums a Barcelona.

En Magriñá es amich íntim d'en Marial president de la Comisió de Consums. Com sabeu la baixa dels consums se deu (segons va dir en Marial) a la gran fabricació de vi artificial que hi há a Barcelona. Donchs are vindrá com l'anell al dit; posarán en Magriñá a la Comisió de Consums y... com que ja sap ahont jeu la llebra... ¡per tot te deixol! ¡granota ficat al cobal! Bernat, Bernat, endevina qui t'ha tocat.

Ja veureu com en Magriñá augmentará la recaudació.

¿Quina?

**

Llegim en un diari de Madrid que una comissió d'obers madrilenys va anar a empendrer al senyor Salmerón perque treballés a favor de la concessió a Madrid dels 40.000.000 de pessetas que volen que'l resto d'Espanya li pagui en concepte de capitalitat.

Don Nicolás devant d'un problema que un Peláez qualsevol resoldria tot seguit fa'l que farà el dia que la revolució d'en Lerroux, qu'ha d'exclatar demá ó demá passat, ó... l'altre, el porti a la presidencia de la República.

¿Y saben lo que fa? Donchs no sab que fer.

¡Oh, promet Don Nicolás!

**

Té la paraula en Petrus Lerroux, y dijo:

«Que así como muchos felicitaban a los elegidos, el creía que debía felicitarse al pueblo y compadecer a los concejales...»

Després dels enredos é intrigas que la plana major del republicanisme unitari de Barcelona ha posat en joch per anar en candidatura y que, a pesar de tots els esforços, han sortit al exterior, es necessita molta barra, tota la que pot tenir un *desahogao* com l'emperador de guardarroquia, per sortirse per peteneras ab el descaro qu'ell ho fa.

Nosaltres ab l'experiencia d'aquests dos anys, dihem:

...que s'ha de felicitar a n'els republicans de llautó y compadeixer als ceguets que'ls han votat y sobre tot a Barcelona.

Y aixó es lo correcte y lo just, perque lo altre no deixa d'ésser una rifada del *amigo*.

Fidel Giró, impressor.—Carrer de Valencia, 233